

Årsrapport

Nasjonal kompetanseenhet
for minoritetshelse (NAKMI)

2010

Nasjonal kompetanseenhet for minoritets-helse (NAKMI)
Bygg 37A
Oslo universitetssykehus, Ullevål
Postboks 4956 Nydalen
0424 OSLO
Telefon: 23 01 60 60
E-post: post@nakmi.no
Nettside: www.nakmi.no

Innhold

NAKMIs oppdrag 2010	5
2010 i tall	7
NAKMI i 2010	9
Administrasjon, stab og fagstyre	11
Stab	11
Fagstyre	12
Forskningsprosjekter	13
Arvelige tilstander, inngifte og genetisk veiledning: Oppfatninger, dilemmaer og utfordringer for norsk-pakistanere og norsk helsepersonell.	13
Beyond Refined Knowledge towards Creative Praxis	14
Innvandrerens bruk av fastlegeordningen	15
Intercultural medical communication under the “microscope”. A comparative study of Norwegian hospital physicians’ communication patterns in consultations with migrant patients and Norwegian patients respectively	16
Polish Labour Migrants’ Health – A Quantitative and Qualitative Study of Polish Immigrants in Oslo	17
Research review on important public health problems among immigrants in Norway	17
T-SHaRE (Transcultural Skills for Health and Care)	18
Utviklingsprosjekter	21
Bedret krysskulturell kommunikasjon i medisinsk nødmeldetjeneste (113) ”AMK-prosjektet”	21
Kultur, kontekst og psykisk helse	22
Kvalitetssikring av lavterskeltilbud til kvinner med skader etter kjønnslemlestelse	23
Norsk nettverk for migrantvennlige sykehus (NONEMI)	24
Utvikling av arbeidsmetoder ved veiledning i familieplanlegging og prevensjon til minoritetskvinner	25
Formidlingsprosjekter	27
Forebygging av kjønnslemlestelse gjennom faglig kvalitetssikring av informasjon og publikasjoner	27
Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri	28
Nettstedet: MigHealthNet	29
Nettstedet: www.nakmi.no	30
Samarbeidspartnere	31
Publikasjoner	35
Rapporter	35
Bøker	35
Vitenskapelige artikler	36
Øvrige artikler	36
Informasjonsbrosjyrer og filmer	37
Kronikker og intervjuer i media	37
Høringsuttalelser	38
Undervisning, foredrag og veiledning	39
Undervisning	39
Foredrag	42
Veiledning	45
Råd, styre og komiteer	47
Konferanser/seminarer arrangert av NAKMI	51

NAKMIs oppdrag 2010

Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI) ble opprettet av Helsedepartementet i 2003 og administreres av Oslo universitetssykehus, Medisinsk klinikk.

NAKMIs oppdrag gis av Helsedirektoratet. Mål for NAKMIs virksomhet er å skape og formidle forskningsbasert kunnskap som kan fremme likeverdige helsetjenester for personer med minoritetsbakgrunn.

NAKMIs kjerneoppgaver:

- Forskning og utvikling
- Formidling og rådgivning
- Undervisning og veiledning

Spesielle oppdrag for 2010:

- Organisere nasjonal konferanse for forebygging av kjønnslemlestelse i samarbeid med Helsedirektoratet
- Rapport om tiltak 34, Handlingsplanen mot kjønnslemlestelse: Evaluering av helsetjenestens informasjonsarbeid for å forebygge kvinnelig kjønnslemlestelse.
- Rapport om tiltak 29, Handlingsplanen mot kjønnslemlestelse: Kartlegging av informasjonsrutiner mellom helsestasjoner og sykehus om kvinnelig kjønnslemlestelse

NAKMI er et tverrfaglig kompetansesenter som arbeider for å fremme kunnskap om somatisk så vel som psykisk helse og omsorg for mennesker med minoritetsbakgrunn både nasjonalt og internasjonalt. NAKMI skal være landsledende i kompetanse og forskningsbasert kunnskapsformidling om innvandreres helsesituasjon, med vekt på de største innvandrergruppene og de mest utbredte helseutfordringene disse står overfor. NAKMI tilstreber praksisnærhet og klinisk samarbeid, men har ikke egen klinisk praksis. Senteret er plassert på Oslo Universitetssykehus, Ullevål.

2010 i tall

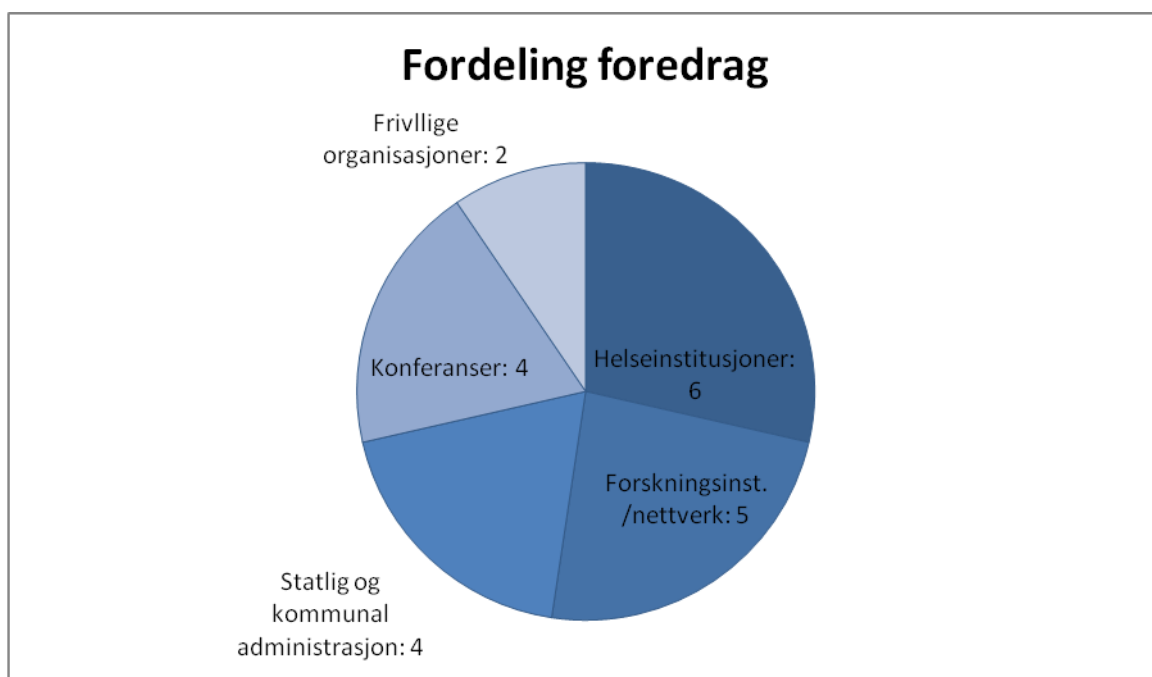
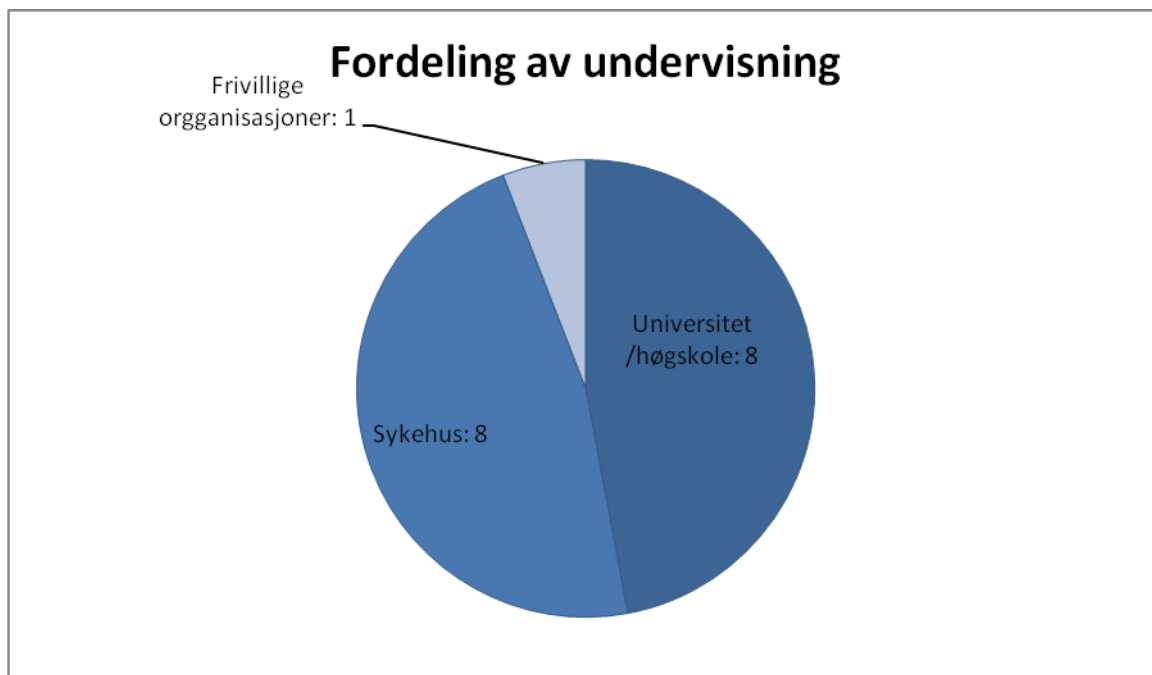
ANSATTE OG ØKONOMI 2010	ANTALL
Ansatte pr. 31.12	10
Årsverk pr. 31.12	6,4
Grunnbevilgning:	6 mill.
Eksterne midler:	1, 18 mill.

PROSJEKTER	ANTALL
Forskningsprosjekter:	7
Utviklingsprosjekter:	5
Formidlingsprosjekter:	4
Prosjekter i alt:	16

PUBLIKASJONER 2010	ANTALL
Nyhetsaker på nakmi.no	32
Kronikker og intervjuer i media	10
Bøker og rapporter	9
Fagfellevurderte artikler	6
Øvrige artikler	5
Høringsuttalelser	5
Informasjonsbrosjyrer og filmer	3

UNDERVISNINGS OG FOREDRAGSSESJONER	ANTALL
Undervisningssesjoner	34
Foredragssesjoner	41
Undervisnings og foredragssesjoner totalt:	75

UNDERVISNING OG FOREDRAGSTIMER	ANTALL
Undervisningstimer	119 ½
Foredragstimer	52 ½
Undervisnings og foredragstimer totalt:	172

NAKMI i 2010

År 2010 var et endringens år for Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI). Det var store endringer både administrativt, i staben og i den faglige virksomhet.

En merkbar administrativ endring fulgte av at Oslo universitetssykehus (OUS) gjennomførte sin organisatoriske sammenslåing. NAKMI ble plassert i linje i Medisinsk klinikk, avdeling for generell indremedisin med nye administrative retningslinjer og instrumenter. Dette innebar en noe uklar stilling for NAKMI som eksternt finansiert nasjonalt kompetansesenter. Også i Helsedirektoratet fikk NAKMI en ny, mer logisk, plassering under den nyopprettede Avdeling for minoritetshelse og rehabilitering. I tillegg hadde NAKMIs nyopprettede fagstyre sitt første år i 2010 med i alt fire møter. Disse organisatoriske endringer har medført flere samtidige administrative tilpasninger for NAKMI.

Også i staben var det endringer. Arild Aambø ønsket avløsning som fungerende direktør for NAKMI og Karin Harsløf Hjelde overtok 1. januar. Professor Nora Ahlberg, som har hatt permisjon siden 2007, sa fra seg sin lederfunksjon ved NAKMI og direktørstillingen ble lyst ut. Gode søkere meldte seg og 1. desember kunne NAKMI ønske lege, dr. philos Bernadette Nirmal Kumar velkommen. I løpet 2010 avsluttet fire medarbeidere sitt engasjement ved NAKMI, mens to henholdsvis økte og endret type engasjement.

Endringer i den faglige virksomhet var målrettet, basert på Handlingsplan for 2010 og NAKMIs strategi 2010-2013. Både eksternt og intern virksomhet var preget av endringer:

- Systematisk oppbygging av nye samarbeidsrelasjoner med kliniske miljøer, kompetansesentre og andre forskningsinstitusjoner som arbeider med migrasjon og helse. Dette skjer ut fra en erkjennelse av at NAKMI alene ikke kan fylle det stadig voksende behov for kunnskap på dette felt.
- Samarbeid med disse institusjoner om oppbygging av prosjekter og søknader om forskningsmidler. To søknader fikk i 2010 finansiering fra NFR og innebærer konkret samarbeid med Akershus universitetssykehus og IMER, Universitetet i Bergen.
- Nytt doktorgradsprosjekt og nye forsknings- og kvalitetssikringsprosjekter ble etablert og kom godt i gang. To prosjekter ble ferdigstilt og resultater publisert som NAKMI-rapport og i vitenskapelige artikler. Et nasjonalt sykehusprosjekt ble revitalisert.
- NAKMIs internasjonale engasjement ble utvidet gjennom deltakelse i et nytt EU-prosjekt sammen med åtte andre kompetansesentre i fem europeiske land. NAKMI ble også forespurt om å bidra i utforming av to andre europeiske prosjekter.
- Undervisning og veiledning ved grunnutdanninger ved Universitetet i Oslo (det medisinske fakultet) og ved flere høyskoler (helsesøsterutdanningen, jordmorutdanningen, fysioterapiutdanningen og familieterapiutdanningen) ble prioritert.

NAKMI har i tillegg videreført og videreutviklet sin faglige virksomhet. Innen alle tre satsingsområder, forskning, utvikling og formidling, er det arbeidet tverrfaglig ut fra i hovedsak samme teoretiske forståelse av fagfeltet minoritetshelse. NAKMIs syv forskningsprosjekter har derfor tatt utgangspunkt i et samhandlingsperspektiv og undersøkt her-og-nå situasjoner på mikro- og individnivå. NAKMIs fem utviklingsprosjekter har vektlagt brukermedvirkning med involvering av så vel helseledere og helsepersonell som representanter for minoritetsbefolkninger. Målet for denne faglige virksomheten har vært å påvirke praksis, bedre kvaliteten på helsetilbudet, forbedre tilgangen til helsetjenestene, øke kunnskapen om norsk helsevesen i minoritetsbefolkningene samt styrke pasient-helsepersonell-forholdet.

NAKMI har fortsatt med forskningsmøter, ofte med eksterne forelesere og inviterte gjester, og staben har deltatt på en rekke konferanser, seminarer og kurs, nasjonalt og internasjonalt, som ledd i den interne kompetansebygging og den eksterne synliggjøring av NAKMI.

NAKMIs stab har gitt presentasjoner ved flere konferanser og seminarer i inn- og utland. I tillegg har NAKMI imøtekommet et stort antall eksterne henvendelser om undervisning og foredrag fra hele landet etter en faglig vurdering av undervisningsbehovet. NAKMI har prioritert å imøtekomme forespørsler om veiledning av prosjekter og deltakelse i ressursgrupper som omhandler metodeutvikling innenfor minoritetshelsetiltak, som en effektiv måte å nå ut med forskningsbasert kunnskap og kompetanse til praksisfeltet.

Med alle disse endringer, i tillegg til videreføringen av virksomheten, er det ekstra grunn til å takke NAKMIs medarbeidere. Deres faglige innsats har opprettholdt NAKMIs virksomhet på et høyt nivå også i år. Takk også til fagstyret, som har vært en viktig støtte, og til alle samarbeidspartnere. Endelig ønsker NAKMI å takke Oslo universitetssykehus for godt samarbeid og Helsedirektoratet for oppdrag, oppgaver og interesse.

Oslo, februar 2011

Karin Harsløf Hjelde
Fungerende direktør NAKMI

Bernadette Nirmal Kumar
Direktør NAKMI

Administrasjon, stab og fagstyre

Stab

Kunnskapsfeltet ”minoritetshelse” betinger en tverrfaglig sammensatt stab og i 2010 hadde NAKMIs stab følgende fagbakgrunn: jordmor, sykepleier, lege, psykologer, antropologer, ernæringsfysiolog, master i internasjonal helse, historiker, statsviter, sosiolog og økonom.

I 2010 var det store endringer i staben. Forskningsdirektør Nora Ahlberg hadde fortsatt permisjon i 2010, men sa fra seg sin lederfunksjon og direktørstillingen ble utlyst med mange gode søkere. I professor Ahlbergs fravær etterfulgte Karin Harsløf Hjelde Arild Aambø som fungerende direktør i tiden januar-november. Den 1. desember 2010 tiltrådte NAKMIs nye direktør, lege, dr. philos Bernadette Nirmal Kumar. I alt fire medarbeidere sluttet i løpet av året, to som planlagt etter midlertidig ansettelse (Dawit S. Abebe og Elzbieta Czapka) og to sa opp sine stillinger (Kirsti Jareg og Claire Mock-Munõz de Luna). NAKMI takker for deres flotte bidrag. Jennifer Gerwing ble igjen i 2010 leid inn som gjesteforsker for å videreutvikle et kvalitetssikringsprosjekt om interkulturell kommunikasjon.

NAKMIs stab i 2010:

NAVN	STILLING	ÅRSVERK
Nora Ahlberg	Forskningsdirektør	Perm.
Bernadette Kumar	Direktør	0,08
Karin Harsløf Hjelde	Fungerende direktør / Forsker I	1,00
Arild Aambø	PhD-stipendiat / Seniorrådgiver	1,00
Claire Mock-Munõz de Luna	Rådgiver	0,21
Dawit Shawel Abebe	Forsker III	0,58
Elzbieta Czapka	Forsker II	0,25
Emine Kale	PhD-stipendiat / Rådgiver	1,00
Jennifer Gerwing	Gjesteforsker	0,33
Kirsti Jareg	Rådgiver	0,21
Ragnhild Spilker	Rådgiver	0,50
Sara Kahsay	Rådgiver	0,75
Sonja Haugland	Bibliotekar	0,13
Thor Indseth	Rådgiver / Forsker III	1,00
Torunn A. Sajjad	PhD-stipendiat / Forsker III	0,92
Ursula Georgine Småland Goth	PhD-stipendiat	1,00
Vera Minja	Økonomirådgiver	1,00

Fagstyre

Fagstyret er tverrfaglig sammensatt med representanter fra universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø, Oslo universitetssykehus (OUS), Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene (KIM) og International Centre for Migration, Health and Development (ICMHD). Helsedirektoratet har en observatør på møtene. Fagstyret har en rådgivende funksjon overfor NAKMI når det gjelder prioriteringer ved faglig aktivitet og drift. NAKMI er sekretariat for styret, og fra NAKMI har fungerende direktør og ansattes representant deltatt. Det nyetablerte fagstyret hadde i 2010 fire møter: 15. februar, 1. juni, 17. august og 4. oktober. Marit Frogner, Oslo universitetssykehus gikk over i en annen klinikk ved OUS og ønsket derfor å bli løst fra sitt fagstyreverv med virkning fra 2011. NAKMI takker for hennes verdifulle innsats i fagstyret. Morten Mowè (leder for Generell indremedisinsk avdeling), ble oppnevnt som ny representant fra OUS, med virkning fra og med 1. januar 2011.

I 2010 besto fagstyret av følgende representanter:

NAVN	TITTEL	INSTITUSJONSTILKNYTNING
Fanny Duckert (leder)	Professor	Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo
Anita Rathore	Leder	Kontaktutvalget mellom innvandrerbefolkningen og myndighetene
Bente G. Alver	Professor	Institutt for arkeologi, historie, kultur og religionsvitenskap, Universitetet i Bergen
Harald Siem	Seniorrådgiver	International Centre for Migration, Health and Development
Marit Frogner	Personalsjef	Oslo universitetssykehus
Siri Jung (observatør)	Rådgiver	Helsedirektoratet, Avdeling minoritetshelse og rehabilitering
Tore Sørli	Professor	Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø
Thor Indseth (ansattrepresentant)	Rådgiver	Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse
Kirsti Jareg (ansattrepresentant)	Rådgiver	Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse
Ragnhild S. Spilker (vara)	Rådgiver	Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse

Forskningsprosjekter

NAKMIs forskning er tverrfaglig og profilert med utgangspunkt i oppdragsbrev i 2010 fra Helsedirektoratet og Strategi for NAKMI 2010-2013. Av de fem viktigste temaer innenfor fagfeltet minoritets-helse – levekår/sosiale helsedeterminanter, helsetilstanden hos minoritetsbefolkninger, rettigheter til helsetjenester, tilgang til helsetjenester og kvalitet på helsetjenester – er hovedfokus i NAKMIs forskningsprosjekter særlig på de to siste temaområder, *tilgang* og *kvalitet*, med konsultasjon, kommunikasjon og konseptualisering som sentrale studiefelt.

Teoretisk tar de fleste forskningsprosjekter derfor utgangspunkt i et samhandlingsperspektiv og undersøker her-og-nå situasjoner på mikro- og individnivå. Mål for NAKMIs forskning er å påvirke praksis, bedre kvaliteten på helsetilbudet, forbedre tilgangen til helsetjenestene for migrant-minoriteter, øke kunnskapen om det norske helsevesenet i innvandrerbefolkninger samt styrke pasient-helsepersonell-forholdet. Forskningens direkte målgrupper, helsepersonell og minoritetsbefolkninger, forstås som aktive subjekter og involvering og ”eierskap” i prosjektene tilstrebes. Denne vektleggingen gir rom for anvendelse av både målgruppenes egne (emiske) perspektiver og av vitenskapelige (etiske) perspektiver. Metodisk vektlegges tilnærminger som bygger opp om dette teoretiske ståsted gjennom å tilstrebe en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder, kombinert med praksisrettet og deltakende forskning.

NAKMI har i 2010 hatt syv forskningsprosjekter som i hovedsak bygger på disse prinsipper. Flere av prosjektene har eksterne samarbeidspartnere – ved Oslo universitetssykehus, nasjonalt eller internasjonalt. Nedenfor presenteres prosjektene i alfabetisk rekkefølge:

Arvelige tilstander, inngifte og genetisk veiledning: oppfatninger, dilemmaer og utfordringer for norsk-pakistanere og norsk helsepersonell.

Mål: Fremskaffe ny kunnskap om tilgang til og håndtering av genetisk informasjon blant pakistansk-norske familier med medfødte tilstander, og risiko for å få dette, som kan brukes i planlegging og gjennomføring av genetisk veiledning og i forhold til tjenester i forbindelse med reproduktiv helse.

Bakgrunn: Det finnes ikke tidligere forskning i Norge om genetisk veiledning av pasienter med minoritetsbakgrunn, men en liknende studie er gjennomført i England (Shaw 2009). Bakgrunn for prosjektet er egne studier blant pakistansk-norske familier med funksjonshemmede barn og et prosjekt om unge voksne med psykisk utviklingshemning og minoritetsbakgrunn. Utgangspunktet for prosjektet er også nasjonal og internasjonal forskning samt Stoltenbergs epidemiologiske undersøkelse fra 1998 av alle barn født i tidsrommet 1967 til 1993, som viser at pakistanere har økt forekomst i forhold til å få barn med medfødte

misdannelser, dødfødte barn og spedbarnsdød, og at dette skyldes at inngifte gir økt risiko. Hvis mor og far er fetter og kusine er risikoen for at barnet skal dø i første leveår to til tre ganger høyere og risikoen for medfødte misdannelser er fordoblet. Pakistansk-norske familier praktiserer i stor grad slektskapsbaserte ekteskap.

Metode: Observasjon, intervjuer av leger og pasienter/familier samt andre personer i flere ulike pakistanske miljøer.

Fremdrift 2010: Ferdigstilling av monografi.

PhD stipendiat: Torunn Arntsen Sajjad

Veileder: professor Thomas Hylland Eriksen, Universitetet i Oslo (UiO)

Finansiering: Norges forskningsråd

Beyond Refined Knowledge towards Creative Praxis

Mål: Undersøke på hvilket grunnlag kunnskap ervervet og utviklet i ulike sammenhenger kan syntetiseres i en allmennpraktikers hverdag.

Bakgrunn: Så vel den bio-psyko-sosiale sykdomsmodellen som konseptet ”pasientsentrert medisin” er velkjente i medisinske kretser. Disse perspektivene synes særlig relevante i møte med mennesker med en annen sosiokulturell bakgrunn. De forutsetter imidlertid at helsearbeidere er i stand til å sammenholde og dra nytte av ulike typer kunnskap og enkelte undersøkelser peker i retning av at de i liten grad gjennomfører klinisk praksis.

Metode: En hermeneutisk fenomenologisk undersøkelse av et utvalg kasuistikker fra egen tidligere praksis, supplert med videre analyse av rapporter fra prosjekter ved Primærmedisinsk verksted i bydel Gamle Oslo.

Fremdrift 2010: Det er utferdiget prosjektbeskrivelse. Prosjektet er klarert i forhold til regional etisk komité. Aambø er akseptert som gjesteforsker ved Psykologisk institutt, UiO, i tiden mai 2010 til mai 2012. Datamaterialet er samlet inn og ordnet, analysearbeidet er godt i gang og det er skrevet utkast til to kapitler. Fremdriften i 2010 har vært noe svakere enn planlagt av to grunner: Andre presserende oppgaver for NAKMI og grunnlagsarbeidet har vært langt mer omfattende enn først antatt. Prosjektet skal resultere i en PhD monografi.

PhD stipendiat: Arild Aambø

Hovedveileder: professor Fanny Duckert, Psykologisk institutt, UiO.

Medveileder: professor Harald Grimen, ASAM, UiO / Høyskolen i Oslo

Finansiering: NAKMI

Innvandrerens bruk av fastlegeordningen

Mål: Prosjektet vil belyse bruken av helsetjenester og derigjennom bidra med kunnskap til å tilpasse helsetjenester. Eventuelle systematiske forskjeller mellom innvandrere og norskfødte personer ved bruk av fastlegeordningen vil bli kartlagt. Resultatet av undersøkelsene formidles tilbake til de aktuelle tjenestene, til brukere og til de involverte partnerne i fastlegeordningen.

Bakgrunn: Det er særlig konsekvensen for innvandrere av å falle utenfor fastlegeordningen som er grunnen til å initiere dette prosjektet. I følge HUBRO undersøkelsen benytter befolkningen i de østlige bydelene i Oslo allmennlegevakten mer enn befolkningen i de vestlige bydelene gjør. Innvandrere i Oslo brukte allmennlegevakt mer enn personer med norsk bakgrunn. På legevakten oppleves det at pasienter som oftest er registrert med fastlege i systemet, men likevel er nokså ukjent med fastlegeordningen. Denne påstanden er ikke dokumentert, men opplevdes både av ansatte i behandlingsapparatet og representanter for innvandrersorganisasjonene som en relevant problemstilling. Legevakten, som i sin funksjon tilbyr øyeblikkelig hjelp, har ikke som oppgave å forebygge eller følge opp sykdomstilstander hos den enkelte. Disse forholdene vanskeliggjør en samordnet behandling med preg av kontinuitet, utnyttelse av ressursene, trygge og sikre medisinske oppfølgingsrutiner til den enkelte og et helsesystem som fremmer helhet.

Metode: Prosjektet er multidisiplinært og består av to deler. Del 1 er kvalitativ.

Etter et evidensbasert litteratursøk ble det gjennomført intervjuer med 13 fastleger i Oslo-området og med 13 representanter fra de største innvandergruppene i Norge. Del 2, en kvantitativ analyse som er basert på 17 millioner primærlegekonsultasjoner. Disse registerdata ble analysert i en multi-regresjonsanalyse ved hjelp av STATA.

Fremdrift 2010: Del 1 (kvalitativ del) av studiet er nå avsluttet. Intervjuene med både fastleger og innvanderrepresentanter er gjennomført og svarene har blitt verifisert av en fremtidig medforfatter. Artikler med utgangspunkt i intervjuene ble publisert. Del 2 (kvantitativ del) av studiet er nå gjennomført. Data fra konsultasjonsregisterdatabasen ble koblet med data fra Folkeregisteret. Databasen med aidentifiserte data fra 17 millioner konsultasjoner er mottatt og etter flere redigeringer og utvidelser analysert. Artiklene ble skrevet på grunnlag av analysen og disse blir sent til fagfelleverderte tidsskrifter i løpet av januar 2011.

PhD stipendiat: Ursula-Georgine Småland Goth

Hovedveileder: professor John Erik Berg, Høgskolen i Oslo

Medveiledere: professor Bjørn Myrvang, UiO, og dr.philos Karin Harsløf Hjelde, NAKMI

Samarbeidspartnere: For den kvalitative delen samarbeider prosjektet med dr. Haci Akman, UiB, AHKR. For den kvantitative delen samarbeides med PhD Geir Godager, Institutt for helse og samfunn, UiO .

Finansiering: Nasjonalforeningen for folkehelse, Helse og Rehabilitering

Intercultural medical communication under the “microscope”. A comparative study of Norwegian hospital physicians’ communication patterns in consultations with migrant patients and Norwegian patients respectively

Mål: Å fremskaffe ny og anvendbar kunnskap om klinisk interkulturell kommunikasjon.

Bakgrunn: Eksisterende forskning tyder på at det er flere misforståelser, dårligere etterlevelse og mindre tilfredshet hos deltagerne i interkulturelle konsultasjoner. Kulturelle forskjeller når det gjelder sykdomsatferd og forventninger til legekonsultasjoner, samt språklige barrierer, kan gjøre det vanskeligere for pasienten å uttrykke sitt anliggende både i form av symptombeskrivelser og emosjonelt ladede bekymringer, og vanskeligere for legen å møte disse på en god måte. Per i dag vet vi lite om hvordan disse forskjellene utspiller seg i samhandlingen i konsultasjonsrommet. Det er behov for å komplimentere den eksisterende kunnskapen om migranthelse med relasjonelle/dialogiske og komparative perspektiver. Prosjektet inngår som en del av et større overordnet prosjekt under professor Pål Gulbrandsens ledelse, Akershus universitetssykehus (Ahus).

Metode: Utvalget består av videoopptak av 30 konsultasjoner på sykehuset med både kvinnelige og mannlige migrantpasienter med varierende norskkunnskaper og deres sykehusleger. Kontroll gruppen består av videoopptak av 26 konsultasjoner med de samme leger og deres norske pasienter. Materialet analyseres ved bruk av ulike metoder for interaksjonsanalyse.

Fremdrift 2010: Ferdigstilt første del av studiet med analyse av konsultasjoner ved hjelp av en deduktiv analysemetode. 1. artikkel basert på denne delen sendt til publikasjon ved årsskifte. Resultater ble presentert på en internasjonal konferanse i oktober 2010.

PhD stipendiat: Emine Kale

Hovedveileder: professor Arnstein Finset, Institutt for medisinske basalfag, UiO

Medveiledere: professor Pål Gulbrandsen, Ahus, dr. philos Karin Harsløf Hjelde, NAKMI

Samarbeidspartnere: Kommunikasjonsforskningsgruppen ved Avdeling for atferdsfag ved Det medisinske fakultet, UiO og forskergruppen Oslo Communication in Healthcare Education and Research (OCHER).

Finansiering: NAKMI

Polish Labour Migrants' Health – A Quantitative and Qualitative Study of Polish Immigrants in Oslo

Mål: Undersøke om polske arbeidsmigranter i Oslo selv opplever endringer i sin helsetilstand etter de kom til Norge, med spesielt fokus på sosial helse.

Bakgrunn: De siste år er det kommet et stort antall polske arbeidsmigranter til Norge og andre europeiske land. Det vites lite om helsesituasjonen blant disse og hvordan deres forhold til og bruk av helsetjenestene i oppholdslandet er. Prosjektet er en komparativ videreføring av tilsvarende prosjekter utført henholdsvis i Irland og England av forskeren. I dette prosjektet undersøkes det om migrantene møter spesielle vanskeligheter og hindringer i forbindelse med å oppsøke helsetjenestene i Norge. Også moralske aspekter ved de polske arbeidsmigranternes helse undersøkes ut fra en forståelse av at livsstil avhenger av valg som igjen er basert på et verdisystem.

Metode: Spørreskjemaintervju blant polske arbeidsmigranter av begge kjønn, om endret livsstil (matvaner, fritid, seksuelliv, fysisk aktivitet, røyking og alkoholkonsum), og om bruk av helsetjenester.

Fremdrift 2010: Feltarbeid, innsamling og analyse av data er gjennomført i samsvar med fremdriftsplanen. Rapporten fra prosjektet er ferdigstilt og trykket. Resultater er publisert i NAKMI report 3/2010 “*The Health of Polish Immigrants in Norway. A Research Report*”. Forskningsresultater er presentert på en rekke seminarer og konferanser og publisert i vitenskapelige polske og internasjonale tidsskrifter i 2009. Prosjektet ble avsluttet i 2010.

Prosjektleder: Forsker II Elzbieta Anna Czapka

Redaktør: Karin Harsløf Hjelde

Samarbeidspartner: Polsk forening i Norge

Finansiering: NAKMI

Research review on important public health problems among immigrants in Norway

Mål: Samle og lage en oversikt over etablert kunnskap om folkehelseproblemer blant innvandrere. Identifisere metodologiske utfordringer og hull i forskningsfeltet.

Bakgrunn: Det er ingen systematisk oversikt over forskningen innenfor minoritetshelsefeltet i Norge. Det er behov for kunnskap om hva forskningen omhandler, hvilke hovedfunn og konklusjoner som er gjort og på hvilke områder forskning mangler. Syntetisering av kunnskap

gjennom litteraturgjennomgang av tidligere forskning er viktig for tilrettelegging av kunnskapsutvikling og -utveksling mellom forskere, helsepersonell og brukere av helsetjenester. Kunnskapen vil også kunne anvendes som utgangspunkt og referansegrunnlag for pågående og fremtidige forskningsprosjekter.

Metode: Systematisk innhenting og gjennomgang av forskningslitteratur om minoritetshelse i Norge.

Fremdrift: Forskningspublikasjoner ble identifisert, utvalgt og organisert i seks hovedkategorier i databasen Reference Manager. En gjennomgang ble skrevet for emnene Lifestyle and diet related disorders og publisert som faktaark på www.mighealth.net. Rapporten er ferdigstilt og publisert som NAKMI report 2/2010 “Public Health Challenges of Immigrants in Norway” og som kommentarartikkel i Tidsskrift for Den norske legeförening. Artikkelen er sendt til internasjonalt tidsskrift for fagfelleevaluering. Prosjektet er presentert på internasjonale konferanser og som oversiktsartikler for hvert tema på nettstedet mighealthnet.

Prosjektleder: Dawit Shawel Abebe

Redaktør: Karin Harsløf Hjelde

Medarbeider: Thor Indseth

Finansiering: NAKMI og NAV

T-SHaRE (Transcultural Skills for Health and Care)

Mål: Bedre europeiske helsetjenestesystemer og mer tilgjengelige helsetjenester for pasienter med innvandrerbakgrunn. Utvikle innovative opplæringstiltak tilpasset de ulike målgruppene gjennom kartlegging og analyser av kvalifikasjoner og utdanningsbehov.

Bakgrunn: Økt innvandring til Europa og større mangfold i befolkningene gir utfordringer for helsetjenestene i å møte pasienters behov og yte effektive og likeverdige tjenester. Det er behov for å fokusere på interkulturell kompetanse, på bedre relasjoner mellom helsepersonell, kulturformidlere og innvandremiljøer og større anerkjennelse av ulike forståelses- og tilnæringsmåter til helse og sykdom. Det er også behov for fokus på verdsetting av uformell / taus helsekunnskap og på helsetjenestene som et praksissamfunn og en arena for livslang læring. Etter henvendelse fra Folkeuniversitet, Oslo, ble NAKMI deltaker i EU-prosjektet januar 2010.

Metode: Action-research med involvering av både brukere og nøkkelpersoner i innvandremiljøene, kulturformidlere/kulturveiledere og helsepersonell ved bruk av fokusgrupper, intervjuer, kartlegginger og kunnskapsoversikter.

Fremdrift 2010: Kick-off meeting i Napoli 8.-10.april. Arbeidsmøte i Paris 8.-10.oktober. Ferdigstilt work packages (WP) 1-4, produsert WP 5 og 6 og sendt til samarbeidspartnere. Oversatt og produsert brosjyre om T-SHaRE i samarbeid med Folkeuniversitetet.

Prosjektleder: Karin Harsløf Hjelde

Prosjektmedarbeider: Ragnhild Storstein Spilker

Samarbeidspartnere: ASL NA2 Nord (Napoli, Italia), Associazione Frantz Fanon (Italia), ARACNE (Italia), Centro Shen (Italia), CRIA (Portugal), Minkowska (Frankrike), GMAJNA (Slovenia), Folkeuniversitetet (FU) (Norge)

Finansiering: European Commission, Education and Culture DG, Lifelong Learning Programme, EU: 75%, NAKMI: 25%.

Utviklingsprosjekter

NAKMIs utviklingsarbeid er tverrfaglig og bygger i hovedsak på det samme teoretiske ståsted som forskningen. Utviklingsarbeidet har som mål å påvirke praksis og bedre både *tilgang* til helsetjenester og *kvalitet* på helsetjenester til minoritetspasienter, med konsultasjon, kommunikasjon og konseptualisering som sentrale utviklingsfelt. I utviklingsarbeidet er involvering av helseledere, helsepersonell og minoritetsbefolkninger helt sentralt for å sikre relevans og anvendelighet i helsetjenestene. Det vektlegges derfor å etablere konkret og praksisnært samarbeid med eksterne samarbeidspartnere, ikke minst Oslo universitetssykehus, men også andre sykehus, samt internasjonalt. NAKMI har i 2010 hatt fem utviklings- og kvalitetssikringsprosjekter som bygger på disse prinsipper. Nedenfor presenteres disse i alfabetisk rekkefølge ut fra tittel.

Bedret krysskulturell kommunikasjon i medisinsk nødmeldetjeneste (113)

”AMK-prosjektet”

Mål: Utvikle kunnskapsbaserte, konkrete anbefalinger og undervisningsverktøy som kan bidra til bedret kommunikasjon mellom innringer med minoritetsspråklig bakgrunn og operatør i den medisinske nødmeldetjenesten.

Bakgrunn: Språkforskjeller mellom nødmeldingsoperatører og innringere med begrensede norskkunnskaper kan gi mindre effektiv kommunikasjon, noe som igjen kan skape usikkerhet og feilbehandling. Etter henvendelse fra Akuttmedisinsk kommunikasjonssentral (AMK), Oslo universitetssykehus, Ullevål, ble det i 2008 startet et kvalitetssikringsprosjekt ved AMKsentralen.

Metode: Analyse av både reelle og simulerte lydlogger gjennom en metode beskrevet som ”micro-analysis of communication”. Utarbeidelse av anbefalinger for AMK-operatører og lederskap som bygger på funnene. Tett samarbeid med ledelse og operatører ved AMK-Ullevål for å sikre at anbefalingene har størst mulig anvendbarhet i AMK-operatørens arbeidshverdag.

Fremdrift 2010: I 2010 har anbefalinger til AMK-operatører og lederskap blitt publisert i en rapport beregnet på intern opplæring ved AMK-Ullevål. Det er også blitt utarbeidet og avholdt en rekke foredrag, workshops og arrangert seminarer både for AMK-operatører, regionale AMK-ledere og annet helsepersonell som arbeider med kommunikasjon over telefon. Planer er utarbeidet for å videreutvikle prosjektet fra utviklingsprosjekt til forskningsprosjekt. I denne forbindelse er det laget planer for samarbeid med professor Pål

Gulbrandsen (Akershus Universitetssykehus), Stephen Sollid (Norsk Luftambulans) og Jan Svennevig (Universitetet i Oslo).

Prosjektansvarlig: Arild Aambø

Prosjektledere: Jennifer Gerwing og Thor Indseth

Samarbeidspartnere: Ingrid Ølberg og Gunnar Farstad (AMK-Ullevål), KoKom og PMV

Finansiering: NAKMI, AMK-Ullevål (bidratt med lønnsmidler for AMK-operatører som har vært direkte involvert i prosjektet) og Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom) (finansiert utarbeidelsen av simulerte lydlogger)

Kultur, kontekst og psykisk helse

Mål: Bidra til at fagforeningene og deres medlemmer har økt bevissthet og kompetanse rundt kliniske problemstillinger knyttet til minoritetshelsefeltet. Bidra til å “mainstreame” minoritetshelseperspektivet innenfor foreningenes fagfelt. Tilby et verktøy til klinikere (psykologer, leger, psykiatere og annet helsepersonell) innen psykisk helsevern som utfører psykiatrisk utredning i en interkulturell behandlingssammenheng.

Bakgrunn: Flere undersøkelser har vist at klinikere opplever det utfordrende å gjøre diagnostiske vurderinger av pasienter med migrantbakgrunn pga kulturelle forskjeller og språklige barrierer. De etterlyser mer kompetanse innen interkulturell psykiatri/psykologi. I 2009 ble Manual for diagnostisk intervju basert på kulturformuleringen fra DSM-IV oversatt fra svensk og bearbeidet og tilpasset ved NAKMI for å bidra til å øke kompetansen i forhold til dette og som et supplement til ICD-10 i forbindelse med utredningsarbeid.

Metode: Strategisk arbeid opp mot Norsk psykologforening (NPF), Transkulturelt utvalg ved Norsk psykiatريفorening (NpF) og Norsk barnepsykiatrisk forening for å komme i dialog og lage forpliktende samarbeidsrutiner for å oppnå disse målene. Samarbeid om distribuering av manualen til deres medlemmer og om implementering. Ta initiativ til å etablere Forening for interkulturell psykologi (FIP), et faglig forum og interesseforening, som en underforening i NPF med Emine Kale som representant i FIP fra NAKMI.

Fremdrift 2010: Sendt manualen for diagnostisk intervju til alle medlemmer av Norsk psykologforening (NPF) og Norsk psykiatريفoreningen (NpF) samt Norsk barnepsykiatrisk forening i januar-februar. Samarbeidet med NPF og Transkulturelt utvalg ved NpF om konkrete samarbeidsprosjekter: utgivelsen av manualen, arrangement av felles seminar i interkulturell psykisk helsearbeid, få FIP opptatt som en faglig forening i NPF på landsmøtet.

Prosjektleder: Emine Kale

Prosjektmedarbeider: Kirsti Jareg

Samarbeidspartnere: Norsk psykologforening (NPF), Transkulturelt utvalg ved Norsk psykiatريفorening (NpF), Norsk barnepsykiatrisk forening og Forening for interkulturell psykologi (FIP).

Finansiering: Helsedirektoratet og NAKMI

Kvalitetssikring av lavterskeltilbud til kvinner med skader etter kjønnslemlestelse

Mål: Kvalitetssikre lavterskeltilbudet ved Gynekologisk poliklinikk ved Oslo universitetssykehus til kvinner som mottar tilbud om samtale, undersøkelse og behandling av skadene etter kjønnslemlestelse (KLL), inkludert det forebyggende informasjonsarbeid, med det langsiktige mål å integrere tilbudet i det vanlige helsetilbudet i Norge og å forebygge KLL.

Bakgrunn: I 2004 ble det opprettet et lavterskeltilbud ved Gynekologisk poliklinikk (GP), Ullevål universitetssykehus, for kvinner med senskade etter KLL. Per 1.1.2010 var over 900 kvinner blitt behandlet eller hadde fått assistanse for sine helseproblemer. De foreløpige resultatene av tilbudet virker lovende, men erfaringene er så langt ikke systematisert.

Metode: Samle og bearbeide KLL-teamets journaldata fra behandlingstilbudet fra samtlige kvinner som har mottatt hjelp ved lavterskeltilbudet ved GP i perioden 1.2.2004 til og med 31.12.2009.

Fremdrift: Prosjektbeskrivelsen er ferdigstilt og blitt godkjent av Oslo universitetssykehus. Tillatelse til gjennomføring av prosjektet er gitt av GP. Registreringsskjema er blitt produsert på grunnlag av opplysningene i journalskjemaet. Journaldata er overført i kodet form fra registreringsskjema til SPSS informasjon og det er klart til å lage beskrivende statistikk.

Prosjektleder: Sara Kahsay

Veileder: Karin Harsløf Hjelde, NAKMI

Samarbeidspartner: Gynekologisk poliklinikk, Oslo Universitetssykehus, Ullevål

Finansiering: NAKMI

Norsk nettverk for migrantvennlige sykehus (NONEMI)

Mål: Norsk nettverk for migrantvennlige sykehus (NONEMI) skal arbeide for at sykehus i Norge gir pasienter med innvandrerbakgrunn et likeverdig helsetilbud. Nettverket skal gjennom erfaringsutveksling, samarbeid og kunnskapsformidling gjøre norske sykehus bedre i stand til å yte trygge og effektive helsetjenester til alle. NONEMI skal bidra til nettverksbygging, bedre koordinering og samarbeid mellom sykehus, helseforetak, brukere, relevante organisasjoner og nasjonale helsemyndigheter.

Bakgrunn: NONEMI ble opprettet i 2006 på bakgrunn av EU prosjektet Migrant Friendly Hospitals (2002-2005) og en videreføring av dette prosjektet gjennom Task Force on Migrant Friendly and Cultural Competent Healthcare (TF MFCCH) som er organisert under WHO nettverk av Health Promoting Hospitals and Health services (HPH). NAKMI er medlem i TF MFCCH og er koordinator for det norske nettverket (NONEMI) som er organisert som en nettverksgruppe under Norsk nettverk for helsefremmende arbeid (Norwegian HPH network). NONEMI har fra starten bestått av seks sykehus (OUS Ullevål, Ahus, Sørlandet sykehus, Stavanger Universitetssykehus, St.Olavs Hospital Tiller DPS, Vestre Viken HF Buskerud sykehus) og fem av disse gjennomførte en kartlegging i 2007-2008 med bruk av verktøy fra det europeiske prosjektet.

Metode: Nettverksarbeid

Fremdrift 2010: Kontakt med medlemmene og forberedende møte med koordinator for Norsk HPH. Invitasjon til deltakelse på en nettverkssamling sendt til alle sykehus i Norge. Arrangert nettverkssamlingen i desember hvor seks nye sykehus deltok (UNN, Haukeland, Sykehuset i Vestfold, Sykehuset i Østfold, Sunnaas sykehus, Lovisenberg Diakonale Sykehus). Planer for aktivitet i første halvår 2011 og nytt møte i mai 2011 ble avtalt. Deltatt på møte i TF MFCCH i Italia i oktober, deltar i en prosjektgruppe som skal utvikle internasjonale standarder

Prosjektleder: Ragnhild Storstein Spilker

Samarbeidspartnere: Sykehusene og Kjersti Fløtten, Norsk nettverk for helsefremmende arbeid (Norsk HPH)

Finansiering: NAKMI

Utvikling av arbeidsmetoder ved veiledning i familieplanlegging og prevensjon til minoritetskvinner

Mål: Kartlegge hvordan Oslo universitetssykehus kan bidra til å styrke minoritetskvinner muligheter til å kunne planlegge sitt fertile liv og ta kontroll over sin seksuelle helse.

Bakgrunn: Etter flere års arbeid i svangerskapsomsorg, fødsel og barsel ved Kvinneklubben, Oslo Universitetssykehus, opplever jordmødrene at minoritetskvinnene ikke får det samme tilbudet som etniske norske kvinner når det gjelder etterkontroll og råd/veiledning i forhold til familieplanlegging og prevensjon. Fire jordmødre, som alle arbeider ved Kvinneklubben, ville derfor starte et pilotprosjekt som er tilrettelagt spesielt for minoritetskvinner som er i fertil alder og behersker norsk. Kvinner med somalisk bakgrunn prioriteres, fordi det erfarer at særlig denne kvinnegruppen blir uønsket gravide grunnet manglende kunnskap om familieplanlegging og prevensjon.

Metode: Tilby lavterskeltilbud til minoritetskvinner på Gynekologisk poliklinikk på kveldstid. Registrering av data ut fra egetprodusert skjema. Opplæring av jordmødre og andre involverte fagpersoner i veiledning angående prevensjon og familieplanlegging samt i vanlige kulturelle variasjoner. Søke finansiering til oppfølgende kvalitetssikringsprosjekt.

Fremdrift: Lavterskeltilbudet er igangsatt og finner sted en kveld i uken med overraskende stor pågang fra kvinnene. Registreringsskjema er laget og samarbeid med NAKMI påbegynt.

Prosjektleder: Unni Taggerud, Gynekologisk poliklinikk, OUS

Prosjektmedarbeider: Sara Kahsay, NAKMI

Veileder: Karin Harsløf Hjelde, NAKMI

Samarbeidspartner: Gynekologisk poliklinikk, OUS, Ullevål

Finansiering: Helsedirektoratet og frivillig innsats i 2010

Formidlingsprosjekter

Kunnskapsformidling omfatter NAKMIs arbeid med å samle, systematisere, utveksle og gjøre tilgjengelig eksisterende kunnskap nasjonalt og internasjonalt. Som et ledd i dette tar NAKMI i bruk de muligheter som finnes når det gjelder å opprette, utvikle og oppdatere nettbaserte ressurser, som NAKMIs hjemmeside www.nakmi.no og www.mighealth.net/no. En annen fremgangsmåte er å utvikle og oppdatere oversikter over informasjonsbrosjyrer. Dessuten prioriteres undervisning ved grunn- og videreutdanninger innenfor helse- og omsorgsfag som en måte å nå både nye kull av helsearbeidere og oppdatere helsepersonell allerede i aktivitet.

NAKMI deltar i kompetansenettverk nasjonalt og internasjonalt og andre relevante miljøer om kunnskapsutveksling og eventuelle felles prosjekter. Eksempler på dette er de Europeiske nettverkene COST-HOME, Task Force on Migrant Friendly and Culturally Competent Health Care (TF on MFCCH), Transcultural Skills for Health and CaRE (T-SHaRE) og det nordiske nettverk Nordic Cultural Psychology and Psychiatry Network (CPPN). NAKMI har i 2010 hatt fire formidlingsprosjekter – nedenfor presentert i alfabetisk rekkefølge ut fra tittel.

Forebygging av kjønnslemlestelse gjennom faglig kvalitetssikring av informasjon og publikasjoner

Mål: Forebygge kjønnslemlestelse gjennom deltakelse i formidlingsamarbeid. Øke kunnskapen om helsekonsekvenser av kjønnslemlestelse og om helsetilbud. Faglig kvalitetssikre informasjonsarbeid og publikasjoner utviklet ved andre institusjoner.

Bakgrunn: Kvinnelig kjønnslemlesting (KLL) er forbudt i Norge og det er gjort et stort arbeid både innenfor helsevesenet og i berørte innvandringsmiljøer for å forebygge at jentebarn skal bli KLL. Det ankommer imidlertid stadig nye migranter til Norge fra de berørte land og det er en utfordring å nå dem tidlig med informasjon mens de ennå ikke har god kjennskap til norsk samfunn, språk eller kultur. Det har også vist seg krevende å formidle kompleksiteten ved KLL-feltet på en måte som kan vekke empati med de involverte.

Metode: Samarbeide om utvikling av filmer, kvalitetssikre filmene faglig og delta i filmene.

Fremdrift 2010: Film 1.: *FGM - A ritual of agony* i samarbeid med TM-production på oppdrag fra UDI er ferdigstilt på ti språk med kvalitetssikret informasjon om KLL og med *voice over* på alle ti språkene. NAKMI har bidratt med det faglige innholdet i filmen og *voice over* på norsk, amharisk og tigrinja. Film 2.: ”Den gode viljen” i samarbeid med Fenris film

og NRK. Det er inngått samarbeidsavtale og arbeidet med filmen er påbegynt. Film 3.: En kortfilm som produseres i samarbeid med Redd Barna og Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) Sør. Arbeidet er under forberedelse.

Prosjektleder: Sara Kahsay

Samarbeidspartnere: Fenris film, TM-production, Redd Barna og RVTS Sør.

Finansiering: NAKMI

Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri

Mål: Å bidra til å øke kompetanse hos klinikere innen dette feltet ved å arrangere kurs/seminarer. Å skape et nettverk for klinikere for faglig inspirasjon og fagutvikling. Å lage en tradisjon for faglige treffpunkter.

Bakgrunn: I Norge er behovet for denne type kunnskap erkjent lenge og økende. Det er økende etterspørsel etter seminarer/kurs fra både primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten innen psykisk helsevern.

Metode: Å organisere årlige seminarer primært for klinikere innen spesialisthelsetjenesten med fokus på et relevant klinisk tema og i samarbeid med ledende fagfolk innen sitt felt. Fortsette samarbeid med Søndre Oslo DPS om å arrangere årlige grunnkurs i minoritetshelse for ansatte ved dette DPS samt utvide kurset til også å omfatte alle ansatte ved Psykiatrisk klinikk ved Oslo Universitetssykehus i samarbeid med Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) Øst.

Fremdrift 2010: Det er gjennomført to forskjellige seminarer.

1) "Kulturforståelse i diagnostikk og behandling" arrangert i samarbeid med Norsk psykologforening (NPF), Transkulturelt utvalg ved Norsk psykiatriforening, Norsk Barne- og ungdomspsykiatrisk forening og RVTS-Øst, avviklet i 25. og 26. oktober. Dette var det tredje "Mc Gill seminar" arrangert i fellesskap for fastleger og psykiatere og psykologer innen spesialisthelsetjenesten. Årets seminar var lanseringsseminar for manualen "Kultur, kontekst og psykopatologi - manual for diagnostisk intervju basert på kulturformuleringen fra DSM-IV" som var blitt sendt til alle psykologer og psykiatere / barne-ungdomspsykiatere i landet via deres foreninger. Blant gjesteforeleserne på seminaret var prof. Laurence Kirmayer ved Mc Gill University i Canada, overlege Sofie Baarnhielm ved Transkulturelt Centrum i Stockholm og professor Gretty Mirdal ved København universitet.

2) "Grunnkurs innen transkulturell psykiatri/psykologi" gjennomført 23. -24. november. Dette er en undervisningspakke utviklet ved Søndre Oslo DPS og som ble gjennomført for 5. gang i år. Kurset er åpent for alle ansatte ved Psykiatrisk klinikk, OUS, og er organisert i

samarbeid mellom Søndre Oslo DPS, RVTS Øst og SUF, OUS. I år deltok også helsepersonell fra Ahus og Sunnaas sykehus.

Prosjektleder: Emine Kale

Samarbeidspartnere: Mc Gill University, Norsk Psykiatrisk Forening, Norsk Psykologforening, FIP, Norsk Barne- og ungdomspsykiatrisk forening, RVTS Øst, Søndre Oslo DPS, SUF v/ OUS

Finansiering: Helsedirektoratet, NAKMI, Søndre Oslo DPS, OUS

Nettstedet: MigHealthNet

Mål: Målet med formidlingsprosjektet er å utvikle og drifte en nettressurs om minoritetshelse.

Bakgrunn: Mighealthnet er en europeisk netteressurs for forskere og praktikere innen eller relatert til minoritetshelsefeltet. NAKMI har ansvaret for den norske delen av nettformidlingsprosjektet. Dette innebærer oppbygging, vedlikehold, redigering og kvalitetssikring av nettstedet www.mighealth.net/no. Nettstedet har vært semi-åpent siden sommeren 2008, men ble offisielt åpnet i august 2009.

Fremdrift 2010: Arbeidet med å legge ut relevante lenker, innhente og redigere tekstlige bidrag, og samle inn, organisere og legge ut lister over forskningslitteratur har fortsatt. I løpet av 2010 har nettstedet hatt mellom 750-1200 treff pr. dag. 16.12.2010 hadde nettstedet totalt 744 284 treff. Om lag 300 000 av disse kom i løpet av 2010.

Helsefaglig ansvarlig: Arild Aambø

Redaktør: Thor Indseth

Prosjektmedarbeidere: Ragnhild Storstein Spilker og Dawit Shawel

Samarbeidspartnere: Professor David Ingleby, Utrecht University, Department of Interdisciplinary Social Science, internasjonal koordinator Mighealthnet. Det internasjonale mighealthnet-nettverket bestående av 16 samarbeidspartnere fra 16 ulike land i EU, samt eksterne skribenter fra en rekke fagmiljøer i Norge.

Finansiering: NAKMI

Nettstedet: www.nakmi.no

Mål: Formidle informasjon om både interne og eksterne minoritetshelserelaterte nyheter, seminarer, kurs, tilgjengelige ressurser og publikasjoner. Informere om NAKMIs virke og alle NAKMIs egne publikasjoner

Fremdrift 2010: Deler av innholdet på nakmi.no er gradvis blitt sluset over til mighealth.net. Det er i løpet av 2010 blitt produsert omlag to nyhetssaker i måneden i tillegg til informasjon om kurs, seminarer og publikasjoner. I samarbeid med RVTS'ene og NKVTS ble det høsten 2010 arrangert en workshop om nettformidling. Målet med workshopen var kvalitetsforbedring av og samhandling mellom de respektive institusjoners nettsider. Fordi nettsidene begynner å bli teknisk utdatert ble det høsten 2010 lagt planer for utarbeidelse av nye nettsider. Selskapet Inspirit fikk oppdraget med å utarbeide design og programmering av nye nettsider. Grunnarbeidet for programmering og design ble ferdig desember. De nye sidene publiseres når sidene er blitt fylt med innhold og den siste finjustering av programmeringen er gjennomført.

Redaktør: Thor Indseth

Prosjektmedarbeider: Ragnhild Storstein Spilker

Finansiering: NAKMI

Samarbeidspartnere: Inspirit, Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS), -Nord, -Sør, -Øst, -Vest, -Midt

Samarbeidspartnere

INSTITUSJONER OG PERSONER	PROSJEKT
Akuttmedisinsk kommunikasjonssentral, Oslo universitetssykehus, avd. Ullevål	AMK-prosjektet
ARACNE (Italia), Centro Shen, Italia	Transcultural Skills for Health and Care (T-SHaRE)
ASL NA2 Nord, Napoli, Italia	Transcultural Skills for Health and Care (T-SHaRE)
Associazione Frantz Fanon, Italia	Transcultural Skills for Health and Care (T-SHaRE)
Barneklubben, Oslo universitetssykehus	Hvordan nå ut med informasjon til barn og familier med minoritetsbakgrunn
CRIA (Portugal), Minkowska, Frankrike	Transcultural Skills for Health and Care (T-SHaRE)
David Ingleby, Utrecht University, Department of Interdisciplinary Social Science	MigHealthNet
Enhet for utdanning og fagutvikling (tidligere SUF), Oslo universitetssykehus	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Fenris film	Forebygging av kjønnslemlestelse gjennom faglig kvalitetssikring av informasjon og publikasjoner
Folkeuniversitetet (FU)	Transcultural Skills for Health and Care (T-SHaRE)
Forening for interkulturell psykologi (FIP)	Kultur, kontekst og psykisk helse
Forening for interkulturell psykologi (FIP)	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Geir Godager PhD, UiO	Innvandrerens bruk av fastlegeordningen
GMAJNA, Slovenia	Transcultural Skills for Health and Care (T-SHaRE)
Gynekologisk poliklinikk, Oslo universitetssykehus, Ullevål	Kvalitetssikring av lavterskeltilbud til kvinner med skader etter kjønnslemlestelse
Gynekologisk poliklinikk, Oslo universitetssykehus, Ullevål	Utvikling av arbeidsmetoder ved veiledning i familieplanlegging og prevensjon til minoritetskvinner
Inspirit, P-tech	www.nakmi.no
IMER, Bergen, Uni, Rokkansenteret	Provision of welfare to irregular migrants

Haci Akman, Universitetet i Bergen	Innvandrerens bruk av fastlegeordningen
Kjersti Fløtten, Norsk nettverk for helsefremmende arbeid (Norsk HPH)	Norsk nettverk for migrantvennlige sykehus (NONEMI)
Kommunikasjonsforskningsgruppen ved avd. for atferdsfag, Det medisinske fakultet, UiO og forskergruppen OCHER	Intercultural medical communication under the "microscope"
Mc Gill University	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Nasjonalt kompetansesenter for helsetjenestens kommunikasjonsberedskap (KoKom)	AMK-prosjektet
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)	Arbeid mot kjønnslemlestelse
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)	EXIT-prosjektet, kartlegging og utprøving av intervensjon, enslig mindreårige asylsøkere
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)	www.nakmi.no
Norsk Barne- og ungdomspsykiatrisk forening	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Norsk barnepsykiatrisk forening	Kultur, kontekst og psykisk helse
Norsk Psykiatrisk Forening	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Norsk Psykologforening	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Norsk Psykologforening (NPF)	Kultur, kontekst og psykisk helse
Organisasjon mot offentlig diskriminering (OMOD)	Innvandrerens bruk av fastlegeordningen
Oslo Communication in Healthcare Education and Research (OCHER)	Intercultural medical communication under the "microscope"
Polsk forening i Norge	Polish Labour Migrants' Health – A Quantitative and Qualitative Study of Polish Immigrants in Oslo
Primærmedisinsk verksted	AMK-prosjektet
Redd Barna	Forebygging av kjønnslemlestelse gjennom faglig kvalitetssikring av informasjon og publikasjoner
Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS-nord, -sør, -øst, -vest, -midt)	www.nakmi.no
Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, Sør (RVTS-sør)	Forebygging av kjønnslemlestelse gjennom faglig kvalitetssikring av informasjon og publikasjoner

Regionale ressurscenter om vold og traumatisk stress (RVTS-øst)	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
TM-production	Forebygging av kjønnslemlestelse gjennom faglig kvalitetssikring av informasjon og publikasjoner
Seksjon for likeverdige helsetjenester, Oslo universitetssykehus	Hvordan nå ut med informasjon til barn og familier med minoritetsbakgrunn
Søndre Oslo DPS	Kompetanseheving innenfor interkulturell psykologi og psykiatri
Transkulturelt utvalg ved Norsk psykiatriforening (NpF)	Kultur, kontekst og psykisk helse
Universitetsforlaget	Utvikling av Nordisk tidsskrift om migrasjon og helse
Ursula, Karl-Trummer, Donau-Universität Krems, Østerrike	NOWHERELAND

Publikasjoner

PUBLIKASJONER 2010	ANTALL
Bøker og rapporter	9
Fagfellevurderte artikler	6
Øvrige artikler	5
Informasjonsbrosjyrer og filmer	3
Kronikker og Intervjuer i media	10
Høringsuttalelser	5
Nyhets saker på nakmi.no	32

Rapporter

Abebe, Dawit Shawel. Public Health Challenges of Immigrants in Norway. A Research Review, NAKMI report 2/2010

Bäärnhielm, S., Rosso, M. S. Og Patti, L. Kultur, kontekst og psykopatologi. Manual for diagnostisk intervju basert på kulturformuleringen fra DSM – IV. Oversatt og bearbeidet til norsk av Emine Kale og Kirsti Jareg

Czapka, Elzbieta Anna. The Health of Polish Labour Immigrants in Norway – a Research Report, NAKMI report 3/2010.

Gerwing, Jennifer and Indseth, Thor. Communication with non-native callers in medical emergency calls: Recommendations for training and evaluating AMK operators. Report

Hjelde, Karin Harsløf. ”Jeg er alltid bekymret”. Om udokumenterte migranternes forhold til helsetjenestene i Oslo, NAKMIs skriftserie om minoriteter og helse, 1/2010

Sajjad, Torunn Arntsen. Evaluering av helsetjenestens informasjonsarbeid for å forebygge kvinnelig kjønnslemlestelse. Rapport, Oslo, Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse.

Sajjad, Torunn Arntsen. Kartlegging av informasjonsrutiner mellom helsestasjoner og sykehus om kvinnelig kjønnslemlestelse. Rapport, Oslo, Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse.

Bøker

Aambø, Arild. Det flerkulturelle samfunnet – en sosialmedisinsk utfordring. Omfattende revisjon av kapittel 15 i Mæland m.fl. (red.) Lærebok i sosialmedisin, 2. utgave, Gyldendal Akademisk 2010

Aambø, Arild. Møte med pasienter som er i etnisk minoritet i Norge. Revisjon av et undervisningsopplegg (3 timer) i Håndbok: Allmennt medisinsk gruppereise. Den Norske Legeforening 2010

Vitenskapelige artikler

Abebe, Dawit Shawel, Spilker, Ragnhild Storstein og Hjelde, Karin Harsløf. Innvanderne er ikke en homogen gruppe. Tidsskrift for Den norske legeforening nr. 15, 130:1454, 2010

Goth, Ursula S., John Berg og Haci Akman. The intercultural challenges of general practitioner in Norway with migrant patients, International Journal of Migration, Health and Social Care, Vol.6, 26-33,2010

Goth, Ursula Småland og John Berg. Migrants Participation in Norwegian Health Care – A qualitative study using key informants, European Journal of General Practice 2011, vol.1 (akseptert, online og i trykk)

Hjelde, Karin Harsløf . Irregular Migration, Health and Access to Health Services in Oslo, In T L Thomsen, M Bak Jørgensen, S Meret, K Hviid & H Stenum (eds.) Irregular Migration in a Scandinavian Perspective, Maastricht: Shaker Publishing, 2010

Kale, E. & Syed, HR. Language barriers and the use of interpreters in the public health services. A questionnaire-based survey. Patient Educ Couns 81 (2010), 187-191

Mölsä, Mulki; Hjelde, Karin Harsløf; Tiilikainen, Marja. “Changing Conceptions of Mental Distress among Somalis in Finland”, Transcultural Psychiatry, 47(2) 2010

Øvrige artikler

Goth, Ursula Småland. Hvordan nå flerkulturelle befolkningsgrupper med helseinformasjon, Utposten 2010, Volum 5.

Indseth, Thor. Nettsted om migranter og etniske minoriteters helse, i Bernadette Kumar og Berit Viken (red.) 2010. Folkehelse i et migrasjonsperspektiv, Fagbokforlaget

Jareg, Kirsti. Ny pasientbrosjyre om tolk i helsetjenestene, Utposten nr. 2 2010.

Jareg, Kirsti. Ny brosjyre til pasienter om tolk i helsetjenestene, Helsesekretæren, mars 2010

Kale E, Ahlberg N & Duckert F. Hvordan håndterer helsepersonell språklige barrierer? En undersøkelse av tolkebruk i helsevesenet. Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 47, 2010 s. 818-823.

Informasjonsbrosjyrer og filmer

Fenris film og Norsk Rikskringkasting. Den gode viljen, Informasjonsfilm om KLL, faglig medvirkning fra NAKMI, Sara Kashay

Jareg, Kirsti. Pasient og tolk – en brosjyre om tolk i helsetjenesten, oversatt til 24 språk, NAKMI og Helsedirektoratet, 2010

TM-production. FGM, A Ritual of Agony, Informasjonsfilm, oversatt til 10 språk, Faglig og språklig medvirkning fra NAKMI, Sara Kashay

Kronikker og intervjuer i media

Farrukh, Abbas Chaudhry, Sajjad, Torunn Arntsen og Heiberg, Arvid. Misvisende om fetterkusine-ekteskap. Morgenbladet 19. november 2010

Farrukh, Abbas Chaudhry, Sajjad, Torunn Arntsen og Heiberg, Arvid. Forklaringen er grunnleggereffekten. Morgenbladet 17. desember 2010

Goth, Ursula Småland. Fastlegeordning, en døråpner for deg til helsevesenet, Utrop, september 2010

Hans Chr. Michaelsen. Ubuntu – I am because you are. Arild Aambø intervjuet, Norsk forening for familierapis årskonferanse, Vetre 4.2.2010

Hofstad, E. Sykepleiere kan kreve tolk, Sykepleien 12/2010 s.20-21, Emine Kale intervjuet

Martin Grevstad. Mangelfull medisindanning, Arild Aambø intervjuet, Universitas 25. September, 2010

Mæland, Kjetil. 100.000 kan oppleve samme kaos, Arild Aambø intervjuet, Nettavisen 12. januar, 2010

Nordli, I. S. Må bruke barn som tolk, Aftenposten Aften 09.12.2010, Emine Kale intervjuet

Norsk Riksringkasting. Innslag om AMK-prosjektet, Thor Indseth intervjuet, Distriktsnyheter, NRK-Østlandssendingen, 21. april 2010

Sajjad, Torunn Arntsen, Chaudry, Farrukh Abbas og Heiberg, Arvid. Problematisk samrøre. Aftenposten 28.8.2010

Høringsuttalelser

Arild Aambø. Høring på utkast til Informasjonsbrosjyrer om tvangsekteskap Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Arild Aambø. Høring på utkast til Norges 8. rapport til FNs kvinnediskrimineringskomité (CEDAW) Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Arild Aambø. Høring på Nasjonal helseplan, Ti punkter om minoritetshelse, 7 tiltak for likeverdige tjenester. Helse- og omsorgsdepartementet

Aambø, Arild og Karin Harsløf Hjelde. Kommentar til Stortingsmelding om global helse i utenriks- og utviklingspolitikken, Utenriksdepartementet

Aambø, Arild. Høring på NOU 2010:3 Drap i Norge i perioden 2004-2009 Helse og omsorgsdepartementet, Seksjon for globale initiativ og likestilling

Undervisning, foredrag og veiledning

UNDERVISNING OG FOREDRAG	TIMER
Undervisning	119 ½
Foredrag	52 ½
Undervisnings- og foredragstimer totalt:	172

UNDERVISNING 2010	ANTALL
Spesialisthelsetjenesten	13
Universitet og Høgskole	12
Primærhelsetjenesten	3
Frivillige organisasjoner	2
Voksenopplæring	1
Politiet	1
Undervisningssesjoner totalt:	34

FOREDRAG 2010	ANTALL
Helseinstitusjoner	13
Statlig og kommunal forvaltning	8
Konferanser:	7
Forskningsinstitusjoner og -nettverk	7
Frivillige organisasjoner	4
Privat næringsliv	1
Foredragssesjoner totalt:	41

Undervisning

Gerwing, Jennifer og Indseth, Thor. "Calls to 113 from non-native speakers: Communication Challenges", 2x6 timer, seminar and workshop, Oslo Universitetssykehus, Ullevål, AMK-Ullevål, AMK-operatører, 17.-18. juni 2010,

Gerwing, Jennifer og Indseth, Thor. "Calls to 113 from non-native speakers: Communication Challenges", 6 timer, Oslo universitetssykehus, Ullevål, AMK-Ullevål, AMK-operatører 19. oktober 2010

Gerwing, Jennifer og Indseth, Thor. "Calls to 113 from non-native speakers: Communication Challenges", 6 timer, Oslo universitetssykehus, Ullevål, AMK-Ullevål, AMK-operatører, 26. oktober 2010

- Gerwing, Jennifer og Indseth, Thor. "Calls to 113 from non-native speakers: Communication Challenges", 6 timer, Oslo universitetssykehus, Ullevål, AMK-Ullevål, AMK-operatører, 2. november 2010
- Gerwing, Jennifer og Indseth, Thor. "Communication challenges in Calls from Non-Native speakers to 113", 2 timer, Høgskolen i Oslo, Videreutdanning i veiledning i flerkulturelt helsearbeid, 21. oktober 2010,
- Gerwing, Jennifer og Indseth, Thor. "Communication challenges in Calls from Non-Native speakers to 113", 2 timer, Universitetet i Oslo, Psykologisk Institutt, Masterstudenter, 18. oktober 2010
- Hjelde, Karin Harsløf. "Kommunikasjon med migrantpasienter i forbindelse med fysioterapeutisk behandling", 1 time, Høgskolen i Oslo, Avd. for helsefag, 3. år 18.mai 2010,
- Hjelde, Karin Harsløf. "ADHD kompetansesenter, forskere, Minoritetshelseperspektiv i møte med migrantpasienter", 2 timer, Oslo universitetssykehus, Ullevål, 28. april 2010
- Hjelde, Karin Harsløf. "NAKMIs virksomhet og minoritetshelseforskning", 2 timer, Oslo universitetssykehus, Ullevål, Regional avdeling for spiseforstyrrelser (RASP), forskere, 30. november 2010
- Hjelde, Karin Harsløf. "Ulike begreper om psykisk helse, sykdom og behandling – et medisinsk-antropologisk perspektiv, og "Somalieres begrep om psykisk sykdom og behandling som eksempel", 2 timer, Oslo universitetssykehus, Ullevål, Grunnkurs i transkulturell psykiatri/psykologi, etterutdanning, 23. november 2010
- Hjelde, Karin Harsløf. "Klinisk fysioterapi, Behandlingsmøtet mellom fysioterapeut og innvandrerpatient", 2 timer, Høgskolen i Oslo, Avd. for helsefag, 3.år 18. oktober 2010,
- Indseth Thor. "Når innringer ikke har norsk som morsmål", 3 timer, Sykehuset Buskerud, AMK-Buskerud, AMK-operatører, Kommunikasjon, 20. april 2010
- Kahsay, Sara. "Hvordan jobber vi med forbyggende arbeid mot KLL og hvilke helsetilbud finnes i Norge?", 3 timer, Hedmark politidistrikt, 12. januar 2010
- Kahsay, Sara. "Hvordan kan vi kommunisere om KLL med foreldre som er nyankomne til Norge", 6 timer, Faggruppe av helsesøstre i Telemark. 25. januar 2010
- Kahsay, Sara. "KLL, kan tradisjoner endres?" Hvordan skal vi kommunisere med berørte grupper og Kommunikasjon i et kulturperspektiv, 1 ½ time, Fylkesmannen i Telemark, landsgruppe for etterutdanning av helsesøstre, 26. januar 2010

- Kahsay, Sara. "Kjønnslemlestelse", 3 timer, Høgskolen i Akershus, Videreutdanning for jordmødre og sykepleiere, 25. februar 2010
- Kahsay, Sara. "P-pille kurs for helsesøstre og jordmødre", 2x3 timer, Høgskolen i Oslo og Diakonova, avdeling for sykepleie, 13. mars og 30. mars 2010
- Kahsay, Sara. "Om Kjønnslemlestelse og arbeidet mot kjønnslemlestelse", 2 timer, Bærum sykehus, fagseminar 9. april 2010
- Kahsay, Sara. "KLL og Prevensjon", 2x2 timer, Sinsen voksenopplæring, 16. april 2010
- Kahsay, Sara. "Er det nytt om KKL?", 2 timer, Oslo Universitetssykehus, 3. mai 2010
- Kahsay, Sara. "Hva er kjønnslemlestelse? Opprinnelse, kulturforståelse, historie", 3 timer, Politihøgskolen i Oslo, 25. mai, 2010
- Kahsay, Sara. KLL 'Bestemme over egen kropp' og "Vold mot kvinner og barn og trafficking", 4 timer, FOKUS. Forum for kvinner. 30. august 2010
- Kahsay, Sara. "Allmenn helseveiledning og forebygging av KLL", 2 timer, Fødeforum, Afrikansk kvinnehelse, Oslo Universitetssykehus, 21. september 2010
- Kahsay, Sara. "Innvandrerkvinnens helse i Norge, hvordan snakke med andre om helse? Hva er kjønnslemlestelse og hva slags hjelp kan man få? Hvordan forbygge og informere?", 2x6 timer, Temadag for helsesøstre, jordmødre, fastleger og asylmottakspersonell, Hedmark, 16. og 17. oktober 2010
- Kahsay, Sara. "Om Kjønnslemlestelse og arbeidet mot kjønnslemlestelse", 6 timer, Temadag for sykepleiere, leger, jordmødre og barnepleiere, RVTS-vest, 28. oktober 2010
- Kahsay, Sara. "Informasjon om afrikansk helsetilbud", 1 time, Primærmedisinsk verksted, 28. oktober, 2010
- Kahsay, Sara. "Kommunikasjon med foreldre i forbindelse med undersøkelse pga. mistanke av KLL hos barnet", 2 timer, Oslo Universitetssykehus, Barneklubben
- Sajjad, Torunn Arntsen, "Familier med funksjonshemmede barn", 2 timer. Høgskolen i Oslo, Avd. for helsefag, Videreutdanning i barnefysioterapi. 23. november 2010.
- Sajjad, Torunn Arntsen. "Kommunikasjon mellom innvandretpasient og behandler", 1 time, Universitetet i Oslo, samfunnsmedisin, 3. desember, Torunn Arntsen Sajjad.

Sajjad, Torunn Arntsen. ”Medisinsk mangfold”, 1 time, Universitetet i Oslo, samfunnsmedisin, 3. desember 2010

Spilker, Ragnhild Storstein og Svendsen, Mette (Seksjon for preventiv kardiologi, Ullevål). ”Forebygging av høyt blodtrykk, høyt kolesterol og høyt blodsukker”, 2x2 timer, Helseforum for kvinner 7. juni og 10. juni 2010

Aambø, Arild og Sara Kashay. ”Innvandrerpasienten”, 2x2 timer, IASAM, Institutt for samfunnsmedisin og allmenntilleggsfag UiO, Medisinerstudenter, 6. februar og 3. desember 2010.

Aambø, Arild. ”Kulturforståelse og familierapi”, 6 timer, R-Bup Vest. Det psykologiske fakultet, Bergen, 12. mars 2010

Foredrag

Bavelas, J. B., Gerwing, J., Healing, S., & Tomori, C. ”Replacing communication myths with research insights.” 6 hours, Invited workshop for health care professionals at the British Columbia Cancer Agency, Victoria, B.C. February 5. 2010

Gerwing, Jennifer. “Achieving informed consent for treatment”, 1 hour, Seminar for research rounds, British Columbia Cancer Agency (BCCA), Victoria, B.C. March 18. 2010

Gerwing, Jennifer. “Microanalysis: A robust method for gaining insight into the communicative process”, 1 ½ hour, Presentation for School of Child and Youth Care, University of Victoria, Victoria, B.C., September 30. 2010

Gerwing, Jennifer and Thor Indseth. ”Calls to 113 from non-native speakers”, 1 ½ time Presentation for Helse Sør-Øst Kompetansesenter for Helsetjenesteforskning, Akershus Universitetssykehus, 2. juni 2010

Gerwing, Indseth & Ølberg. ”Språk- og kommunikasjonsutfordringer på 113, Resultater fra prosjekter og implementering av disse i AMK-hverdagen”, Keynote, 1 ½ time, Medisinsk Nødmeldetjeneste Nasjonal konferanse, Sola, Stavanger 11. november 2010

Indseth, Thor. ”Kommunikasjonsutfordringer i helsetjenestene: Innringere med begrensede norskkunnskaper”, 1 time, Fagdag, Barnesenteret, Ullevål OUS, 30. november 2010

Indseth, Thor. ”Mighealthnet, hvordan kan det brukes og hvem kan ha nytte av det?, ½ time, Konferanse: Minoritetshelse - lik rett til god helse og likeverdige helsetjenester (Norsk Sykehus- og Helsetjenesteforening), Oslo, 7. mai 2010

- Jareg, Kirsti. "Presentasjon av Kultur, kontekst og psykopatologi. Manual for diagnostisk intervju basert på kulturformuleringen fra DSM – IV", ½ time, ledere og mellomledere ved RVTS'ene 19. februar 2010
- Kahsay, Sara. "Inkontinens problematikk og komplikasjoner ved KKL", 1 time, Astra Tech AS, 12. februar 2010
- Kahsay, Sara. "Kjønnslemlestelse", 2 timer, Fylkesmannen i Oslo og Akershus og RVTS, ledere og teamledere ved RVTSene, 19. februar 2010
- Kahsay, Sara. "Metodeutvikling og kvalitetssikring av lavterskeltilbud til kvinner med senskader etter KLL", 2 timer, Fagmøte for ledere og teamledere, RVTS, 19. februar, 2010
- Kahsay, Sara. "Hvordan KLL-skader påvirker kvinner", 2 timer, Foreningen Sex og Politikk, Stortinget, 27. april 2010
- Kahsay, Sara. "Hva er KLL og hvor utbredt det er i Norge?", 2 timer, Norsk Sykepleierforbund, Oslo Universitetssykehus, 19. mai 2010
- Kahsay, Sara. "KLL, frivillige undersøkelse og Barnevernet", 4 timer, Bjørndalen Kvinnenettverk, 31. mai 2010
- Kahsay, Sara. "Anvendelse av avvergelsesloven og forslag til å lage kontrakt mot KKL når et barn reiser på ferie til sitt opprinnelsesland", 3 timer, Bufetat, 7. juni 2010
- Kahsay, Sara. "Mødrehelse i forbindelse svangerskap og fødsel og KLL i Afrika, hvordan sikre kvinners rettighet?", 1 time, Care, Stortinget, 7. september 2010
- Kahsay, Sara. "KLL, Hvor er vi nå, i forhold til handlingsplantiltakene?", 2 timer, RVTS Nord, 24. november, 2010
- Kahsay, Sara. "Kjønnslemlestelse", 2 timer, tverrfaglig konferanse om æresrelatert vold, tvangsekteskap, kjønnslemlestelse, kontroll og homofili, IKAF, 9. desember 2010
- Kale, Emine. "NAKMI's forskningsprosjekter", ½ time, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo 15. mars 2010
- Kale, Emine. "Nytt fra NAKMI", 20 min, RVTS-øst 17. mars 2010
- Kale, Emine. "Transkulturell psykiatri", 1 time, BUP Nordstrand, 19. april 2010

- Kale Emine, Finset & Eikeland: "Intercultural medical consultations", 15 min., Oral presentation, EACH, Verona, 6. september 2010.
- Kale, Emine. 'Vi tar det vi har' om bruk av tolk i helsetjenester i Oslo, 20 min., Helsedirektoratet, 29. september 2010
- Kale, Emine. "Interkulturell kommunikasjon: Utfordringer knyttet til bruk av tolk", 1 time, Fagdag for sykehussosionomer i Helse Sør-Øst. Kreftforeningen, Oslo Universitetssykehus, 13. oktober 2010
- Kale, Emine. "Erfaringsseminar med Edinburgh-metoden: Gravide og barselkvinner med minoritetsspråklige bakgrunn", 45 min., RBUP. 9.november 2010
- Kale, Emine. "Bruk av tolk", 2 timer, Kompetansesenter for sikkerhets- fengsels- og rettspsykiatri for helseregion Sør-Øst Oslo Universitetssykehus, 11. november 2010
- Sajjad, Torunn Arntsen. "Hvordan håndtere kulturforskjeller i praksis?" ½ time, Konferanse: Minoritetshelse - lik rett til god helse og likeverdige helsetjenester (Norsk Sykehus-og Helsetjenesteforening), Oslo, 7. mai 2010
- Sajjad, Torunn Arntsen. "Familier med funksjonshemmede barn", 2 timer, Sandnes kommune, spesialpedagoger, 6. september 2010
- Sajjad, Torunn Arntsen. "Synet på liv-død, sykdom og funksjonshemning og familiens rolle i beslutningsprosesser", 1 time, Kliniske etikk-komiteer, Universitetet i Oslo, Oslo, 25. november 2010
- Sajjad, Torunn Arntsen. "Kommunikasjon", 1 time, Kliniske etikk-komiteer, Universitetet i Oslo, 25. november 2010
- Spilker, Ragnhild Storstein & Abebe, Dawit Shavel. "Innvandrere og helse – kunnskap og utfordringer", ½ time Fredagsmøtet Ullevål, 19. mars 2010
- Aambø, Arild. "AMK og nødsamtaler med minoritetsspråklige", 20 min., SOHEMI, Helsedirektoratet, 28. januar 2010
- Aambø, Arild. "Innvandrervennlige sykehus", 20 min., SOHEMI, Helsedirektoratet, 29.januar 2010
- Aambø, Arild. "Presentasjon av NAKMIs prosjekter i forhold til kunnskapshåndtering og kommunikasjon", 1 time, felles seminar mellom NKVTS, RVTS-systemet, SSFF og NAKMI. RVTS-Øst, 19. februar 2010

Aambø, Arild. "Knowing, the known and the not yet known. Viennese conversations about developments in and adaptations of solution focused work.", 1 ½ time, Solution management center, Wien, 11. juni 2010

Aambø, Arild. "Et likeverdig helsetilbud til innvandrere- er det mulig?: Hiv- og migrasjon." 15 min., Nasjonalt Aidsråd. Rådet for innvandrersorganisasjoner, 27.oktober, (formøte 20. oktober) 2010

Aambø, Arild. "The Role and Importance of Patient's Participation in Clinical Decision Making", 1 time, Invited speaker, 2nd International Congress on Patients Rights: Informed Consent. Antalya, Tyrkia 3.-6. November 2010

Aambø, Arild. "Patients' rights in Norway", 20 min., Plenumsforedrag ved 2nd International Congress on Patients Rights: Informed Consent. Antalya, Tyrkia 3.-6. november 2010

Aambø, Arild. "Utvikling på feltet Minoritetshelse", 1 time, Avdelingsmøte i spesialisthelsetjenesteavdelingen, Helse- og omsorgsdepartementet, 7. desember 2010

Aambø, Arild. "Can all health disparities be explained by socioeconomic differences? Some new findings from a survey performed by Statistics Norway 2005/2006", 45 min., COST-HOME, Brussel 16. desember 2010

Veiledning

Hva skiller innvandrere og norskfødte personer ved bruk av Fastlegeordningen?

PhD student: Ursula G. S. Goth,

Utdanningsinstitusjon: Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo

Medveileder fra NAKMI: Karin Harsløf Hjelde

Intercultural Medical Communication under the "Microscope"

PhD student: Emine Kale

Utdanningsinstitusjon: Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo

Medveileder fra NAKMI: Karin Harsløf Hjelde

Rehabilitering av senskader etter kjønnslemlestelse

Masterstudent: Sara Kahsay

Utdanningsinstitusjon: Institutt for helse og samfunn, Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo

Medveileder fra NAKMI: Karin Harsløf Hjelde

Selvopplevd helse og arbeidsstress blant kantinemedarbeidere med ulik etnisk bakgrunn

Masterstudent: Marina Khakhanova

Utdanningsinstitusjon: Institutt for psykologi, Universitetet i Oslo

Medveileder fra NAKMI: Karin Harsløf Hjelde

Kvalitetssikring av lavterskeltilbud til kvinner med skader etter kjønnslemlestelse

Prosjektleder: Sara Kashay

Institusjon: Gynekologisk poliklinikk, Oslo Universitetssykehus og NAKMI

Veileder: Karin Harsløf Hjelde

Hva lærer medisinerstudenter om migrasjon og helse?

Prosjektledere: medisinerstudentene Ingrid Berre, Trine Wieberg Dæhli og Astri Nordløkken,

Utdanningsinstitusjon: Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, på oppdrag fra Helsedirektoratet.

Veileder: Karin Harsløf Hjelde

Hva lærer sykepleiestudenter om migrasjon og helse?

Prosjektleder: Sosialantropolog og sykepleier Ragnhild Magelsen.

Institusjon: NAKMI

Veileder: Karin Harsløf Hjelde

Råd, styre og komiteer

Regjeringens nasjonale rådgivningsgruppe mot kjønnslemlestelse

Institusjon: Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Helsedirektoratet, Oslo Røde Kors

Representant fra NAKMI: Sara Kashay

Mandat: Rådgivende organ for regjering og offentlig administrasjon på fagfeltet kjønnslemlestelse

SOHEMI

Institusjon: Helsedirektoratet. Sekretariat forankret i Primærhelsedivisjonen, Avdeling minoritetshelse og rehabilitering.

Representant fra NAKMI: Arild Aambø

Mandat: SOHEMI (Forum for sosial- og helsetjenester ved migrasjon) er en rådgivningsgruppe for Helsedirektoratet i arbeidet med å utvikle et likeverdig helse- og sosialtjenestetilbud til hele befolkningen. Forumet skal bl.a. bistå Helsedirektoratet i oppfølgingen av utviklingstrekkrapporten 2009: «Migrasjon og helse – utfordringer og utviklingstrekk».

Nasjonalt kompetansenettverk for sped- og småbarns psykiske helse

Institusjon: R. BUP, Helseregion Øst og Sør

Representant fra NAKMI: Emine Kale

Mandat: Dette nettverket er et temanettverk for blant annet å identifisere og gi tidlig hjelp til kvinner som opplever psykiske vansker i svangerskap og barselperioden. Nettverket tilbyr opplæringspakker til kommuner om bruk av kartleggingsverktøyet EPDS. Man erfarer at pga språkproblemer og kulturforskjeller er det vanskelig å nå en del innvandrerkvinner. Nettverket har dialog med NAKMI om hvordan man kan gå frem for å tilrettelegge tilbudene bedre for denne gruppen.

Forening for Interkulturell Psykologi (FIP)

Institusjon: NPF

Representant fra NAKMI: Emine Kale (leder)

Mandat: Et faglig forum for psykologer som arbeider med problemstillinger som berører minoritetsgrupper som identifiserer seg eller assosieres med en annen språklig og kulturell bakgrunn enn majoritetskulturen. Foreningen ønsker å skape et faglig stimulerende miljø for medlemmer for å øke interessen og kunnskapen for fagfeltet kulturpsykologi / interkulturell

psykologi / krysskulturell psykologi blant psykologer. FIPs mandat er å bidra til å utvikle psykologtjenester som er sensitive overfor minoritetsgruppers særlige behov og interesser, og bidra til bedre tilgjengelighet til psykologtjenester for minoritetsgrupper. I tillegg jobber organisasjonen for at kunnskap om interkulturell psykologi inngår i psykologutdanningen samt i etter-/videreutdanning, og for å forbedre formidling og kommunikasjon mellom psykologer og med andre faggrupper i forhold til disse problemstillingene både i Norge og internasjonalt.

FOKUS på familiens redaksjonskomité

Institusjon: Universitetsforlaget

Representant fra NAKMI: Arild Aambø

Mandat: *Fokus på familien* er et skandinavisk fagtidsskrift på Gruppe 1 nivå for helse og sosialarbeidere, i første rekke familieterapeuter. Redaksjonskomiteens arbeid består i å rekruttere forfattere og kvalitetssikre artikler som kommer inn.

Arbeidsgruppe for prosjektet ”Tros- og livssynsbetjening for pasienter og pårørende på sykehus”

Institusjon: Oslo universitetssykehus

Representant fra NAKMI: Arild Aambø

Mandat: Arbeidsgruppen er en del av et større prosjekt for å sikre likeverdige tjenester. Gruppen skal bidra til at det på sykehuset legges til rette for tros- og livssynsutfoldelse som reflekterer hele befolkningen.

Management committee, COST-HOME: Health and Social Care for Migrants and Ethnic Minorities in Europe

Institusjon: European Science Foundation

Representant fra NAKMI: Arild Aambø

Mandat: COST-HOME er et prosjekt hvor målet er å samle europeiske forskere som arbeider med migrasjon, minoriteter og helse for å først å utvikle en kunnskapsplattform på feltet ”minoritetshelse” og deretter identifisere kunnskapshull. Prosjektet avsluttes mai 2011.

CPPN: Nordic Network for Cultural Psychology and Psychiatry

Institusjon: Sekretariat: Transkulturelt sentrum, Stockholm

Representant fra NAKMI: Arild Aambø, nasjonal koordinator

Mandat: Fremme kunnskapsutvikling og kommunikasjon mellom forskere og klinikere på feltet transkulturell psykiatri og psykologi i Norden.

Nasjonalt kompetansenettverk for barn som pårørende

Institusjon: Barns Beste

Representant fra NAKMI: Karin Harsløf Hjelde

Mandat: Helse- og omsorgsdepartementet opprettet i 2007 et nasjonalt kompetansenettverk for å bedre oppfølging og hjelp til barn av psykisk syke og rusmiddelavhengige foreldre. Mandatet gjelder også barn av alvorlig syke og skadde og inkluderer ikke minst barn av foreldre fra etniske minoriteter med psykiske lidelser eller rusmiddelavhengighet.

Samarbeidsorganet mellom Sametinget og de regionale helseforetakene

Institusjon: Sametinget, Helseforetakene, SANKS og NAKMI

Representant fra NAKMI: Karin Harsløf Hjelde

Mandat: Samarbeidsorganet skal arbeide for å synliggjøre det samiske perspektivet i oppdragsdokumenter til de regionale helseforetakene og de underliggende helseforetak. Organet skal også følge opp rekruttering av samisk helsepersonell og relevante etterutdanningstiltak internt i helseforetakene. Møte i Kautokeino 21. januar.

Programkomite: Minoritetshelse – lik rett til god helse og likeverdige helsetjenester

Institusjon: Norsk Sykehus- og Helsetjenesteforening (NSH)

Representant fra NAKMI: Spilker, Ragnhild Storstein

Mandat: Sette sammen program og arrangere konferansen: Minoritetshelse – lik rett til god helse og likeverdige helsetjenester 6.-7. mai 2010.

Referansegruppen for prosjektet Familieveiviser, Oslo universitetssykehus HF

Institusjon: Oslo universitetssykehus, Ullevål. Seksjon for barnenevrologi og habilitering.

Fra NAKMI: Torunn Arntsen Sajjad og Ursula G. S. Goth

Mandat: Prosjektet som har som mål å utvikle et samarbeid mellom to bydeler i Oslo og spesialisthelsetjenesten for barn/unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier samt bedre koordinerte tjenester/informasjon. Mandatet inkluderer også å formalisere samarbeidsavtaler i forhold til ansvarsfordeling mellom primær- og spesialisthelsetjenesten. NAKMI bidrar med faglige innspill med hovedvekt på migrasjon/minoritetsperspektiver.

Bioteknologinemda

Institusjon: Oppnevnt av Helse- og omsorgsdepartementet

Fra NAKMI: Sara Kahsay

Mandat: Bioteknologinemnda er en høringsinstans for norske myndigheter i forbindelse med saker som vedrører moderne bioteknologi. Nemnda skal bidra med informasjon til publikum og forvaltningen, og fremme debatt omkring de etiske og samfunnsmessige konsekvensene ved bruk av moderne bioteknologi.

Søndre Nordstrand Mangfoldsutvalg

Institusjon: Bydel Søndre Nordstrand

Representant fra NAKMI: Sara Kahsay

Mandat: Kunnskapsressurs for beboere, politikere og bydelsadministrasjon på feltet mangfold. Utvalget har også en brobyggerfunksjon.

Referansegruppe for PAWA

Institusjon: Pan African Womens Association (PAWA)

Representant fra NAKMI: Sara Kahsay

Mandat: Rådgivning om helse relaterte spørsmål blant afrikansk kvinner

Konferanser/seminarer arrangert av NAKMI

Aksjonsdag mot kjønnslemlestelse 2010

Tid og sted: 27. november 2010, Oslo Kongressenter, Folkets hus

Antall deltakere: 250

Arrangører: NKVTS, NAKMI, PAWA, Amatheia og Afrikan Youth in Norway

Representant fra NAKMI: Sara Kashay

Kulturforståelse i diagnostikk og behandling

Tid og sted: 25. og 26. oktober, 2010, Oslo Kongressenter, Folkets hus

Antall deltakere: 70

Arrangører: NAKMI, Norsk psykiatrisk forening, Norsk Barne- og Ungdomspsykiatrisk forening, Norsk Psykologforening og Regionalt ressursenter om vold og traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS Øst)

Representant fra NAKMI: Emine Kale

Transkulturell psykiatri/psykologi

Tid og sted: 23. og 24. november, 2010, Oslo Universitetssykehus, avd. Ullevål

Antall deltakere: 60

Arrangører: NAKMI, Søndre Oslo DPS, Oslo Universitetssykehus, SUF og RVTS

Faglig ansvarlig fra NAKMI: Emine Kale

NAKMIs internseminarer

Antall seminarer: 3

Temaer: Gravide minoritetskvinner i møte med familien, sosialt nettverk og helsevesen (1. februar 2010), Helse som menneskerettighet og pasientrettigheter for asylsøkere, flyktninger, innvandrere og udokumenterte migranter (14. juni 2010), What are the major nutritional challenges of non-Western immigrant populations in Norway, and how can they be met (6. September 2010),

Foredragsholdere: Bente Bryhn, Helsedirektoratet, Henriette Sinding Aasen, Juridisk fakultet, Universitetet i Bergen, Ahmed Madar, ASAM, Med. fak. UiO

